

UJ KELET

Romániában	
Egész évre	— 32
Félévre	— 320
Negyedévre	— 170
Egy hónapra	— 60
Egy szám ára pályaud- varon és vidéken is 3 lej	
Bukarestben	— 3.05
Csehszlovákiában	
Egy hónapra	— 25 ct
Egy szám	— 1.50 ct

Amit nem vesznek jegyzőkönyvre

Pár nap rideg rendőri nyomozása lekoptatta azokat a szentimentális motivumokat, melyek a kolozsvári adóhivatal sikkasztójának öngyilkosságát kísérték. A nyomozás most már egy olyan ügyre derített világosságot, mely az egyszerű rendőrségi krónikából idekivánczol, mert jelentősége túlnő a benne szereplő személyek sorsán és az elsikkasztott összeg magasságán. Nem üres morálprédikáció az, mellyel ezt a sikkasztást megvilágítani kívánjuk. A nagy kérdést se vetjük fel: ki a bűnös. Nem ez érdekel, — hiszen ez a bíróság dolga, — de szembe akarjuk állítani az epizód-szereplőket a főhőslel, s hogy így állapíthassuk meg annak a tételnek igazságát: egy általános, nagy bűnhalmazatnak kis részlete csupán a kolozsvári eset és szereplői csak általános szürke figurák.

Egy főtisztviselő, aki mögött hosszú hivatalos múlt áll, mely mindig becsületes volt és megbízható, arra használja fel a minden ellenőrzés hiányát, hogy az őrzetere bizott pénzt ahelyett, hogy az állampénztárban tartotta volna, magánpénztárak számára adta át, természetesen nem ingyen, hanem pesti megjelöléssel: kosztra. A tisztviselő gondolkodásmenete abból a gazdasági igazságból indul ki, hogy a mai viszonyok között pénz nem heverhet tetlenül, mert mi helyt a piacra kerül, jelentős jövedelmet hoz. Az egyszerű tisztviselő felismerte ezt az igazságot, csupán az volt a baj, hogy ennek következtetését a maga zsebe számára vonta le. Tegyük fel, hogy nem egy tisztviselő jut arra a megállapításra, hogy mégis csak bűn olyan nagy összegeket a piactól elvonva az adóhivatali pénztárban tartani, hanem mondjuk a pénzügyminiszter. Akkor természetesen más helyzet következik be. Mindenekelőtt a tisztviselő nem jut oda, hogy maga vonja le éles logikájának praktikus eredményét: az állami pénzeknek kosztba adását. A pénz gyors forgással rendelkezési helyére kerül és ahelyett, hogy két-három hónapig minden ellenőrzés nélkül a pénztár sötét öblében heverne, megteszi körforgását. Tegyük fel: kifizették volna ebből a pénzből azokat az állami szállítókat, akik már legalább a pénz heverőideje óta hiába járnak az állami pénztárakhoz, hogy jogos követelésüket megkapják. Vagy tegyük fel, eljutott volna a tisztviselőkhöz, akik bizony sok bajjal és kintartással várják a havi fizetés mindig bizonytalan esedékességének a napját. A tisztviselőtől a termelőhöz, a kereskedőhöz, gyároshoz, stb. Nemcsak az a bizonyos Danilescu lett volna akkor megkimélve, hogy a pénztárban heverő pénzek fölösleges töprengésre kényszerítsék, de viszont — és itt következik az érem másik oldala — talán éppen az a kereskedő, vagy iparos nem szorult volna arra, hogy ügyvédi közvetítővel és éppenséggel az állami pénztárból keressen nehéz kölcsönre — kosztpénzt. Mert circulus viciosus ez. Az állampénztár, amelyben ellenőrzés nélkül hónapokon át télen milliók hevernek, a gondolkodó tisztviselő, aki nem elégszik meg a mai gazdasági helyzet törvényének felismerésével, de a sikkasztás révén kihasználja, a pénzügyi kormányzat, amely viszont még e gazdasági törvény felismeréséig sem jut el és végül a gazdasági életnek az az áldozata, aki e roppant pénzhányban pénzt keres, nem is válogatósan, hogy hol talál, — csak kapjon, akár kosztpénzre is. A közvetítők kis ügynöki szerepe nem is fontos, ez már logikus szeme a fenti láncnak.

A sikkasztásnak ezt az új, kosztpénzzel súlyosított nemét; a közvetítőket, ezt az újszerű kis piszkos szerepét valóban a mai gazdasági helyzet tartja egységben össze. Meg se tudnók érteni e sikkasztás minden fázisát, ha nem ismerünk e rendszert, mely a mindennapi élet annyi vonatkozásában nyilatkozik meg, másrészt pedig az állami adminisztrációs élet rendszertelenségében és elsziett retrográd re-

formjaiban, egységesítésében. Ezért a rendszerért felel mostan az a tisztviselő, aki túlélmesen vonta le egy józan megállapítás eredményét, az a kereskedő, akit a viszonyok sulya új és ilyen hitelforrások kikeresésére kényszerített. A hivatalnok és a kereskedő között könnyen került kapocs, az az ügyvéd, ki ugyancsak a mai viszonyok révén találta meg másirányú felkészültségének olyan új tevékeny-

ségi körét mely a jogvédelemmel valóban nem tart fenn kapcsolatot.

Távol tőlünk a szándék, hogy védelemben vegyük a sikkasztó tisztviselőt. Vagy azt az ügyvédet, ki a perenkívüli eljárásoknak erre az új területére tévedt. De úgy érezzük, hogy ez a kis elmefuttatás valahogyan hozzátartozik szelid széljegyzetképpen a Danilescu-bűnügy jegyzőkönyveinek margójára.

Poincaré bejelentette a Ruhr-megszállás enyhítését

Elmaradnak az új szankciók. Anglia is sürgős megegyezést akar a jóvátételi kérdésben. Németországnak végre is kell hajtania a kötelezettségeit

(Berlin, ápr. 16. Az Uj Kelet tudósítójától.) A birodalmi kormány tegnap közölte a jóvátételi bizottsággal, hogy elfogadja a szakértők javaslatait további tárgyalások alapjául.

Páris, ápr. 16. Poincaré a republikánus demokraták bankettjén tegnap este beszédet tartott, amelyben hangsúlyozta, hogy a jóvátételi bizottságnak a szakértők jelentései után meg kell állapítania a jóvátétel végleges tervét, amelynek kétségtelenül

Poincaré közölte a minisztertanáccsal, hogy a „Micum“-szerződéseket június 15-ig meghosszabbították. Így tehát a Le Trocquer munkaügyi miniszter által kilátásba helyezett kényszerrendszabályok a ruhrvidéki bányatulajdonosokkal és nagyiparosokkal szemben egyelőre elmaradnak. A nagyiparosok engedékenysége kétségtelenül hozzájárult a francia álláspont hangjának letompításához. Ezáltal olyan atmoszféra támadt, amelyből

biztosítania kell Németország pénzügyi és gazdasági egységének helyreállítását.

De Németország részéről az elvi hozzájárulás, vagy szóbeli kijelentés még nem elég ahhoz, hogy Franciaország visszaadja a megszerzett biztosítékokat, hanem ehhez az szükséges, hogy Németország végre is hajtsa kötelezettségeit. Franciaország tehát semmiesetre sem fogja kiírítani a Ruhr vidéket, mielőtt követelését meg nem kapja, ha pedig a megszállást enyhíteni is fogja, ezt oly módon fogja tenni, hogy szükség esetén mindig rátehesse kezét a biztosítékokra.

komoly közeledés lehet a két kormány felfogásában.

London, április 15. Az alsóházban Macdonald kijelentette, a brit kormány nagy súlyt fektet arra, hogy a szakértői jelentések alapján megegyezés jöjjön létre. Kész támogatni a javaslatok elfogadását azzal a feltétellel, hogy az összes érdekelt felek ugyanígy járjanak el. A miniszterelnök hozzátette, hogy ebben a kérdésben közölte az összes szövetségesekkel, az Egyesült Államokkal is az angol kormány álláspontját.

Lemondani készül a közlekedésügyi miniszter

Vaitoianu miniszter nem vállal felelősséget tárcájáért, ha nem fizetik ki a CFR. tartozásait. Hír a közoktatásügyi és hadügyminiszter elkedvetlenedéséről

(Bucuresti-Bukarest, április 16. Az Uj Kelet tudósítójától.) A tegnapi minisztertanács után a főváros belpolitikai körében az a hír terjedt el, hogy Vaitoianu tábornok közlekedésügyi miniszter tárcájáról le akar mondani. A hír általános feltűnést keltett és bár még hivatalos helyről nem nyert pozitív megerősítést, egyes politikai személyek bizonyosra veszik, a közlekedésügyi miniszter lemondását és azt is tudnivaló, hogy a közlekedésügyi minisztert elhatározásában több miniszter-társa készül követni, ami igen kellemetlen helyzet elé állítja a kormányt.

A minisztertanács ülését délelőtt 10 órakor nyitotta meg Bratianu Jonel miniszterelnök, aki legelőször is beszámolt beszarábiai utjának kedvező impresszióról. A miniszterelnök azt is kijelentette, hogy a beszarábiai adminisztráció bajainak nagy részét már is orvosolta, a még hátralevő bajokat pedig a legrövidebb időn belül orvosolni fogják.

Ezután Tancred Constantinescu kereskedelem- és iparügyi miniszter kifejtette annak az előnyeit, ami az államra a petróleumtermékek belkereskedelméből hármlílik. Ebből az alkalomból Vaitoianu közlekedésügyi miniszter felvetette a CFR-nek a különböző magánvállalatokkal szemben tennivaló tartozásainak a kérdését. Minthogy az állam nem rendezte idejében ezeket a tartozásokat, a nagy üzemek a közlekedésügyi vezérigazgatóság tuomására hozta, hogy nem hajlandók továbbra állami megrendeléseknek eleget tenni. Minthogy pedig ilyenformán a vasutak vezérigazgatósága nem tudja elvégezteni a szükséges javításokat, a gördülőanyag fokozatosan tönre megy, ami súlyos zavarokat okoz a forgalom lebonyolításában.

Vaitoianu tábornok erőlyesen kérte, hogy a kormány, ha kell, rendkívüli hitel igénybevétele segítségével is azonnal fizesse ki a CFR-nek a

magánvállalatoknál fennálló tartozását. A miniszter azt is közölte az ülésen, amennyiben a kormány a lehető legsürgősebben nem rendezi ezt a kötelezettséget, semmi felelősséget sem vállal tárcájáért.

Vaitoianu miniszternek ezt a kijelentését magyarázzák arra, hogy tárcájától megválni készül. Ebben a szándékában állítólag követni akarja Mardarescu hadügyminiszter is, akinek a hadsereg hiányos ellátása miatt támadtak konfliktusai a pénzügyminiszterrel, valamint Angheliescu közoktatásügyi miniszter, aki az oktató személyzet hiányos ellátása miatt emelt kifogásokat a pénzügyminiszter zsugori politikája ellen.

Az „Adeverul“ viszont úgy véli, hogy a három miniszter lemondási fenyegetése csupán politikai manőver, amelyben Constantinescu Alex földművelésügyi miniszternek a keze játszódik közre, aki így akarja sakkba tartani Bratianu Vintilát, akivel tudvalevőleg állandó politikai és pénzügyi surlódásai vannak.

Bukarest, április 16. (Rador.) A „Viitorul“ erőlyesen megcáfolja több lap azon hírét, hogy Bratianu Vintila és Vaitoianu miniszterek között a tegnapi minisztertanácsban a közlekedésügyi miniszter által kért hitelek miatt konfliktus tört ki és hogy Vaitoianu emiatt lemondani szándékozik.

Borzalmas földrengést jelzett a szeizmográf

Páris, április 16. Az egész világ obszervatóriumai ma földrengést jeleztek, amely nagyobb a tavalyi japán katasztrófánál. Milanóban tegnap délután egy óra negyven perckor az egész város lakosságát heves földrengés rémitette meg. Az emberek sokáig nem mertek visszatérni házaikba. A földlökések nem ismétlődtek meg.

A magyar szanálás végnélküli vitája

A kölcsönrel kapcsolatban ismét előtérbe nyomult a zsidókérdés. Szilágyi Lajos szenzációs felszólalása

(Budapest, április 16. Az Uj Kelet tudósítójától.) Szoitovszky Béla elnökletével nyílt meg a magyar nemzetgyűlés mai ülése. Napirend előtt az elnök felszólítja Propper Sándor szocialdemokrata és Nagy Ernő pártönkivüli képviselőket, hogy kövessék meg a Házat tegnap magatartásukért. Propper feláll és csak ennyit mond: „Megkövetem a Házat.” Erre a jobboldalon nagy zaj támad, viszont a kormány-párt élénken helyeseli, amikor Nagy Ernő kijelenti: „Tisztelettel megkövetem a Házat.”

A szanálási javaslatokhoz Szeder Ferenc szocialdemokrata után Szilágyi Lajos polgári ellenzéki képviselő szól hozzá. Beszédével óriási feltűnést keltett, különösen amikor megemlítette, hogy a kölcsönrel kapcsolatban megint előtérbe nyomul a zsidókérdés. Szilágyi szerint szó sem lehet a zsidóság eltávolításáról és háttérbeszorításáról, valamint a fajvédők eszméiről.

Hegedüs György: Volt idő, amikor másként beszélt.

Szilágyi követeli, hogy a Move székhez adják vissza a szabadkőműveseknek. Ezután határozati javaslatot nyújt be arról, hogy a nemzetgyűlést oszlássák fel és a Friedrich István miniszterelnöksége alatt kiadott rendelet alapján írják ki az új választásokat.

Ulain Ferenc a járadékmárka előnyeit fejtegeti és hangoztatja, hogy a Rentenmarkkal sikerült Németországban megállítani a pénzügyi anarchiát és ennek köszönhető, hogy a német birodalom nem szorul külföldi kölcsönre.

Budapest, április 16. Esztergom és Komárom vármegyék felszólítást intéztek a kormányhoz a forradalmi törekvések elnyomására. Feliratukban hangoztatják, hogy az októristák és kommunisták már kérkedve állanak ki a fórumra eszméiket hirdetni. A vármegyék követelik, hogy állítsák bíróság elé a forradalmak szereplőit és a bűnösöket fesszák meg választójoguktól. Egyben csatlakozásra szólítják fel a társítványhatóságokat.

— Nagyváradon az Uj Kelet részére hirdetések és előfizetések felvez Blum Zsigmond, Oradea-Mare, Str. Alexandri (Teleki-u.) 4. szám. Telefon 8—53. (Rosenberg Jenő borkereskedésében.)

Ergon hercege

Irtó Szabó Imre

Szinesen, a hangjában megejtő finomsággal mondta el ezeket, szélesen, érdeklődést keltőn. Közben pedig folyton dicsérte a zsidóságot. Különösen a jobb falatok után.

— Istenem, micsoda vallás ez az én új vallásom!

Apám nem szerette, hogy a szent est eféle üres beszélgetéssel teljék, nem is imponált valami különösen neki a herceg, hiszen párnatruónusán, aranysegélyű fehérselyem koronájában most ő is fejedelem volt. Akit nő hódít meg a vallásnak, az olyan nem lehet „gércedek” — igazi megtért, gondolhatta.

„Ki minél többet tud elmondani Mierájimból való kivonulásunkról, annál dicsérendőbb az olyan ember.”

Ezzel az idézettel percekre fékezte a herceget. Apám midrásokat mondott el a fárások országából, zsidók inségéről, megszabadulásáról, Mózes mesterünk viszontagságos életéről.

Am alig fejezte be apám a midrásokat, hűgim a kérdések záporát zuditották a herceg felé.

— Miért nem hozta ide a hercegnőt?

— Vallásos maradt-e hercegséged oldalán?

— Vajjon kóser háztartást vezet?

Anyám tréfásan kérdezte:

— Parókat visel a hercegasszony?

Tréfásan kérdezte, de szívesen vette volna, ha igenlő választ kap. Ez vallásos önértézt mindenképpen emelte volna.

Vendégünk, aki nem beszélt fölöslegesen az asszonyról, röviden felelt. A hercegnő nem viselt parókat, de az ünnepeket megtartotta és a háztartást zsidó risus szerint látta el. Szívesebben brillirozott az Ergon hercegek hatalmas vagyónával és történeti multjával, amit visszavezetett az északi népek őskorába. Tryglavson Olaf király, a nagy hittérítő leszármazottja jme itt

Brandeist Jelölik Amerika elnökhelyettesének

Hogyan lett Wilson zsidó barátja a Legfőbb Bíróság tagja

(Washington, apr. 16. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ismeretes, hogy Harding elnökké való megválasztása előtt a választási propagandában egy tiszteletreméltó név szerepelt: Louis Brandeis, az Unió legfőbb bíróságának elnöke. Ismeretes az is, hogy Brandeis, akit a választók egy jelentékeny csoportja elnökké akart, a zsidó ujjáépítés, a zsidó reneszánsz aktiv munkása és a cionista világszervezet diszelnöke. Most újból felbukkant Brandeis neve az amerikai elnökválasztásokkal kapcsolatban. La Follette szenátor, akit pártja elnökül jelöl, kijelentette, hogy abban az esetben, ha sükségét érezné a reakciós választási kampány ellen akcióba lépni és ha a jelölést elfogadná, akkor föltétlenül Brandeist követelné helyettes elnöknek.

Mint hogy Brandeis neve újból az események homlokterébe lépett, Joseph P. Tumulty, Wilson titkára érdekes és jellemző eseteket mond el Brandeist az utóbbi évek nagy történeti mozzanataiban való szerepléséről.

Wilson elnök — írja P. Tumulty — sohasem kételkedett a bevándorlást korlátozó intézkedések zsidóellenes jellegében. Wilson annak idején Brandeist a versaillesi béketárgyalásokhoz mint Amerika teljhatalmu megbízottját akarta kiküldeni. Ezt a kinevezést azonban nem lehetett végrehajtani, mert a Legfőbb Bíróság első bírása nem adta meg Brandeis számára a szükséges szabadságot. Azzal az indoklással tagadta meg a néhány heti szabadságot, hogy a bíróság nagy restanciái nem nélkülözhetik az olyan munkaerőt, mint Brandeis.

Mr. Tumulty kijelenti, hogy Brandeis Wilsonnak a háboru alatt és a háboru után is egyik legmeghittebb tanácsadója volt. Elhatározó lépést az elnök sohasem tett Brandeis megkérdezése nélkül. Mielőtt Brandeist kinevezték volna a Legfőbb Bírósághoz, többen

kifogásolták az elnöknel a jelölt zsidó mivoltát.

Wilson így felelt:

— Tudom, hogy nagy ellenzéke lesz ennek a kinevezésnek, de az ország érdekében való, hogy e magas és felelősségteljes állásba olyan tiszta jellemű férfi kerüljön, mint amilyen Brandeis.

És hogy külön is dokumentálja, mennyire fontosnak tartja Brandeist az állásba való helyezését, a kinevezési okmányt, amelyet rendszerint egy titkári fogalmazóval küldtek át a szenátushoz, ezuttal az elnök a titkárral kézbesítette át a kinevezést. Együttal Wilson levelet küldött a kinevezést ellenzők fejéhez, Culberson szenátorhoz, amelyben fájjalja, hogy

Brandeis származásából a szabad Amerikában politikumot csinálnak.

Mr. Tumulty megemlékezik egy esetről, amit Wilson elnök mondott el neki egy alkalommal.

Az elnök Mr. Adoo államtitkáránál volt vendégül, ahová Brandeist is meghívták. Ez akkor történt éppen, amikor a kinevezési ügy volt szönyegen. Az elnök tudta, hogy a legfőbb bíróság bírái között többen ellenzik Brandeis kinevezését. A vendégek között e csoport vezetője is jelen volt, aki Brandeist állandóan kerülte.

Erre az elnök Brandeist karonfogta, odavezette az illető bíróhoz és a következőképen ismertette meg vele:

— Engedje meg, hogy bemutassam Önt a leendő kollégájának a bírói székben.

Az elnök e szavai nagy zavarba hozták a bírót, Wilson azonban ez a zavar nagyon mulattatta.

Mr. Tumulty kijelenti, hogy a zsidóknak Palesztinára való igényüket Wilson nem kis mértékben azért istápolta, mert Brandeis okserüen kifejtette előtte mindazokat az előnyöket, amik a zsidókérdés e megoldása révén a népekre hárulnak.

ül, messze a ködös ősi földtől, jó zsidók szederestjén.

Széntimentálistusa megható volt és e meghatottság közepette bátorkodtam megkérdezni: — Hogyan csöppent fönseged pészach estjén éppen ide, Ságira?

— Ugy, kedves barátom, hogy én a Popper báróknál vállaltam erdőfelügyelői állást. Esztergomon esik legközelebb az erdőhöz, de Esztergom nem alkalmas egy kóser pészach megtartására. Ezért jöttem Ságira.

Adir hu, adir hu

Jivne bészo bekorajv

Bimheró, bimheró

Bejuménu, bekorajv.

Apám ajkáról fölhangozott a vidám zsidó dal, mindnyájan rágyújtottunk, hajtogattuk a bort, nevetés és öröm csengett, mint minden esztendőben a tavasznak ezen a szép ünnepén. Már elmúlt éjfél és apám imától, bortól való elbágyadtságából kilendítette magát.

— Lesonó habóó b'Jeusolajim, — a jövő ünnepeket Jeruzsálemben!

Ez volt a pészach vacsora fináléja. Ergon hercege elbucsuzott tőlünk, miután megígérte, hogy a holnapi szederestén is vendégünk lesz.

Persze nem jött. Miért jött volna, amikor olyan küldöttségjárás volt nála, amilyen ősenél, Tryglavson Olaf királynál lehetett, amikor a pogány törzsek járultak eléje, megtérülés okából. A Lengyel-hotel tájéka, ahol különben csak az idegenek szokták a Mária-oszlopot bámulni, korzóvá lépett-elő. A Selmecről, Léváról ünnepi vakációra hazajött diákok, asszonyok, lányok mohón lesték a pillanatot, amikor Ergon hercege az ablakban lesz látható, vagy lejön a délelőtti istentiszteletre. A két templom előtt izgatott csoportok állottak, hírszerző fiúk futkostak ide-oda, a fölszigazott fantáziákat nagy tippelések foglalkoztatták. Vajjon megint az ortodoxok szerény imaházába jön-e el a herceg, vagy átmege a haladók kórusos zsinagógájába.

Nem valószínű, hogy Mierájimból való kivonulásunkkor őseink nagyobbakat izgaltak volna, mint a jó ságiak ezen a pészach napon.

Másnap az események színtere áthelyeződött a sági határra. A kora délutáni órákban, amikor az emberek emésztő szunditásokat végeztek, Ergon hercege, aki a haladó hitközség elnöke meghívását volt szíves elfogadni, a ház csinos szobalányának találkát adott a vasut tájékán. Helyes kicsiny barna leány volt, pisze orru, friss, szaporaszavú. Fűzetes regényeket olvasott és egy eleven herceggel beszélt, ez volt vágyai csúcspontja. Most beszélt egy herceggel, sőt karöltve ment vele.

Hagyjuk őket egy fél órát magukra.

Fél óra múltán ugyanis egy drámai jelenet megsemmisítette az idillt.

Akkor futott be a párkányi vonat, amelynek ablakából egy hölgy gukkerral nézdegélt a pompás tájat. Nézte, nézte, egyszerre az országuton enyelgő emberpáron megakadt a szeme. Forgatta a látcső kerekét, hogy nagyobbat és jobban lásson, hogy egészen megbizonyosodjon, vajjon hűtlen férje áll-e ott a zöldelő táblák között, a barna országuton egy fiatal leánynyal.

Tigriselszántsággal és rókaravasszággal ütött rajtuk a siruccalapos, festéktől kimart és kilégítetlen színészi ambiciótól megaszalt nő. Kacagató volt rikitón darabja, blúza egy lovagi díszlet maradáka, fülében diónagyságu üvegdarabok sárgaréz foglalatlanban.

— Lakolsz, vámpir!

Kezeit előre nyújtotta, hogy belemarkoljon a férfi arcába. A csalfa ember azonban föltálla magát és ott nyomban eljátszotta valamelyik rémdráma jelenetét.

— Hercegnöm, ügyelj ajkaid gyöngyöző beszédére. A vipera tűzes mérgét onthatod ornam, ám ugyanigy a szerelem boldogító bájjalát. A kis szobalány kissé ellépett. Parasztasszonyok, akik arra mentek, megállottak és bá-

Poljansek plankácsokat szállít Grossmann Jenő Nagyvárad Baross-utca 10. Sürgőnyeim: Grossmasin :: Telefon 2—96

Hogyan
pataki (Má
összegyűlne

Reb Z

részt venni
mikor hajn
hol a szok
romlott a m

— Ner

tekre regge

Ekkor

hogy ő is

már nem t

tott üveg

dék tiszta

Azóta

mákon.

A jich

aki művelt

elmondták

dal" jött el

— Mil

beszélni m

A veje

— Iga

jichesz ma

— Néz

berg, egy

és nézd m

Zu den

elmegy Ko

néki a kil

jámbor rab

mulva néz

regényekb

szélt a her

volt publi

városba.

Uj szem

hercegnő!

A herc

tette és a

migrénjéve

— Kü

halkan, é

pszt! —

Némely

— A

felejtette

hazajöttün

— A

Két ig

ség-kölcsön

esón jár.

sült pászka

kat a mig

A haj

észrevétlen

látta a her

a finom h

A negy

lehetett ró

zsidók, aki

színésztrup

rágói elől,

szökött fel

lerázni. M

aki előtt j

szerepét.

A más

a herceg e

soha nem

mérvü tán

leányt, aki

gon herceg

„Rect

Ez történt...

Hogyan részegeskedik a zsidó. A terebesfehérfataki (Máramaros) zsidók minden szombat este összegyűlnek, hogy egy kis lakoma keretében a szombat királynőjét elkisérjék.

A lakomát sorrendben mindig más báltósz adja. Az egész kitélik egy félliter pálinka és egy cipóból. Ezzel reggelig is el szoktak mulatni. A mulatság abból áll, hogy szent rabbikról csodás történeteket mesélnek, zsolnárokat énekelnek és táncolnak közben.

Reb Zánvel, a nagy lámdan, sohasem akart részt venni ezeken a lakomákon. Történt egyszer, mikor hajnalban a mikvébe ment, utja arra vezetett, hol a szokásos lakomát tartották. Felháborodva berontott a mulatozókhöz és dorgálni kezdte őket: — Nem szégyelitek magatokat vallásos létekre reggelig részegeskedni!

Ekkor többen körülfogták és kényszerítették, hogy ő is igyék és táncoljon velük. Menekülni már nem tudott, kénytelen volt inni a szájához tartott üvegből. Nagy meglepetésére a lenyelt folyadék tiszta víz volt.

Azóta ő is részt vesz a szombat esti lakomákon.

W. I. B. Ciocarlanu

A jichesz. Egy zsidó összeheszt a vejével, aki művelt ember hírében állott. Már mindennek elmondták egymást, míg végre az após a „család-dal” jött elő.

— Milyen családból való vagy te és mégis beszélai mersz, — szidta a vejét.

A veje visszavágtott neki:

— Igazán nem tudom, hogy mivel nagyobb jichesz maga az apámnál.

— Nézd milyen veje van apádnak a Rosenberg, egy műveletlen paraszt — feleli az após — és nézd milyen művelt vejem van nekem — te.

Schocharjo, Careimari

Zu dem Goj soll ich gehen? Egy fiatalember elmegy Koppel Reich pesti ort. rabbihoz, adná ki neki a kikeresztelkedéshez szükséges iratokat. A jámbor rabbi azt felelte, nézze barátom, én az

mulva nézték a két ripacs jelenetét. Füzetes regényekben a herceg éppen ilyen nyelven beszélt a hercegnővel. A művésznő játszott, mert volt publikuma. A szobaleány sietett vissza a városba.

Uj szenzációra ébredtek az emberek: itt a hercegnő!

A herceg a nőt visszavonulásra kényszerítette és a látogatók előtt a hercegasszonyt migréjével mentette ki.

— Különbben is ideges természet, mondta halkán, és a hotel-folyosó közönsége — pszt, pszt! — csöndben elszéledt.

Némely embert a herceg félrehívott.

— A hercegnő lázas sietségében otthon felejtette pénztárcáját. Ha szives volna, amíg hazajöttünk...

— A legnagyobb készséggel!

Két igaz jószágra teltelt a legkisebb sziveség-kölcsönből. Hiába, hercegnek nagyuri kölcsön jár. És küldték a finom ételeket, zsirban sült pászkat, diós tortákat, illatos ünnepi borokat a migrénes hercegnőnek.

A hajnali vonattal pedig a hercegi pár észrevétlenül elutazott a városból. Senki nem látta a hercegasszonyt. Három napig beszéltek a finom hercegről.

A negyedik napon már mint szélhámosról lehetett róla beszélni, mert jöttek a párkányi zsidók, akik elmondták, hogy a herceg egy színésztrupp szökött direktora. Megszökött csepű-rágói elől, akiket nem tudott fizetni, megszökött felesége elől, akit nem tudott magáról lerázni. Megszökött egy hálásabb publikumhoz, aki előtt jól és hasznosan játszotta a herceg szerepét.

A második ünnep napjain a ságiak mulattak a herceg esetén. Kivéve a mecenásokat, akik soha nem gondoltak volna a művészet ilyen mérvű támogatására. És kivéve a kis szobaleányt, akivel nem lehetett elhitetni, hogy Erge hercege nem is volt igazi herceg. (Vége.)

ilyesmivel nem szívesen foglalkozom, menjen el a neolog rabbihoz, az majd kiadja magának. Erre a fiatalember dühösen így fakad ki:

— Zu dem Goj soll ich gehen, lieber schmad ich mich nicht.

S. Ch. Timisoara

Az őszinte részvét. Egy galíciai rebbe megbetegedett hólyagos himlőben. A rabbi megbetegedése előtt nagyon szép arcu ember volt, a betegség azonban nagyon elcsufította. Himlőhelyes lett és hajdani szép szakállja nagyon meggyérült. De

Florescu tábornok tárgyalásai Vlnában

Nagy rladalom Moszkvában az esetleges román-lengyel katonai szövetség miatt. Az angol-orosz konferencia súlyos eredményekkel bíztat. Kettészakadt Lloyd George pártja. Macdonald májusban lemond?

(London, ápr. 16. Az Uj Kelet tudósítójától.)

A lapok szerint a liberális párt kettészakadt és részben a konzervatívokhoz, részben pedig a munkáspárthoz csatlakozik. Miudaméltt komoly politikai körökben számítanak azzal a lehetőséggel, hogy Macdonald még májusban lemond, mert a konzervatívok és liberálisok bizonytalan magatartásáért igen kedvezőtlennek látja a politikai helyzetet. Macdonald lemondása esetén az alsóházat alkalmasint feloszlatják és június közepén megtartják az új választásokat. A liberális pártban a felgyógyult

Lloyd George a párt politikájának revíziójáról beszélt.

ő erről nem vett tudomást, mert nem használt tükröt. A véletlen folytán egyszer mégis meglátta képét egy tükörben. Rettenetesen elkezdett sírni. Ekkor a gabbeja még erősebben kezdett bögni.

— Csillapodj fiam, — mondja a rebbe — látom, hogy részvétellel vagy irántam, de azért nem kell úgy bögnöd.

— Te csak egyszer láttad a képedet és sírasz, én, aki arra vagyok kárhoztatva, hogy állandóan nézzem, hogyné sírnék, — felelte a gabbe.

V. I. B., Ciocarlanu

Husvétkor felkeresik a választókerületeket, azután pedig dönteni fognak arról, hogy a legelső alkalommal leszavazzák-e a Macdonald-kormányt.

Rigából jelenti a „Times”, hogy Moszkvában nagy az izgatottság amiatt, hogy Florescu tábornok Vlnában tanácskozott a lengyel tábornokokkal. Moszkvai és pétervári antibolsevisták azt híresztelik, hogy a kommunisták katonai előkészületeket tesznek. Komoly körökben mindezzel szemben azt hangoztatják, a bolsevikiek csak taktikáznak, hogy a londoni konferencián rábírhják Angliát Beszarabia ügyének megvitatására.

Danilescu adóssai nyilatkoznak hogyan kapták kölcsön az állam pénzét

A kereskedőknek sejtelmük sem volt a pénz eredetéről. A közvetítők hat hónapra és havi három percentre adták ki a kölcsönt. Őrizetbe vették a közvetítőket

A kereskedők visszaperlik a kifizetett kamatokat

(Cluj-Kolozsvár, április 16. Az Uj Kelet munkatársától.) A Danilescu-ügyben, amely ma már az egész közvéleményt foglalkoztatja, a rendőrség rendkívül nagy apparátussal folytatja a nyomozást. Alig van a rendőrségnek olyan tagja, aki ne volna ebben a hatalmasra nőtt bűnyűben elfoglalva, kora reggeltől késő estig folynak a kihallgatások Gritta Ovidius prefektus vezetésével. A nyomozás mára alig hozott újságot. Arról, hogy Danilescu Alexandru beismerő vallomást tett, már tegnap este hírek terjedtek el, az Uj Kelet be is számolt róla, szenzációként hatott azonban, hogy a mai nap folyamán megállapították a közvetítőket, akik az állam pénzét magas kamatra kihelyezték. A nyomozás megállapította, hogy a kölcsönök nagy részét dr. Lusztig Jenő ügyvéd és Havas Lázár vállalkozó közvetítették, Lusztig dr. és Havas Lázár a rendőrség őrizetében vannak és kihallgatásuk állandóan folyik.

A nyomozhatóságok eredményes működését bizonyítja, hogy az elikkasztott pénz már csaknem teljes egészében megkerült. Azok ellen a kereskedők ellen, akiknél Danilescutól származó pénzt találtak, nem indítottak eljárást.

A kölcsönügylet részletei

Munkatársunk a mai nap folyamán felkeresett több olyan kolozsvári kereskedőt, akiknél a kölcsönügylet közvetítői a Danilescu-féle milliókat helyezték ki kölcsönre. A kereskedők egy részének Lusztig ügyvéd, a másik részének pedig Havas Lázár, Lusztig apósa ajánlotta fel a kölcsönt. Egyetlen kereskedőnek sem volt sejtelmé a pénz eredetéről, annál kevésbé, mert Lusztig és Havas is jómódu emberek. Havasnak egyébként közvetítő irodája van és mindketten talán azért, hogy gyanúra semmi okot se adjanak, apróbb részletekben, száz-háromszázezerlejes tételekben helyezték ki a pénzt.

A kölcsönt igénybevevők majdnem kivétel nélkül március elsején vették fel az összeget, ami arra enged következtetni, hogy Danilescu és üzlettársai csak március elseje óta operáltak az állam pénzével.

Hat hónapra szólt a kölcsön

Egyik kolozsvári kereskedő így ismertette előttünk az ominózus kölcsönügylet történetét: — Lusztig dr., akivel hosszabb idő óta állandó összeköttetésben voltunk, március elsején, tudva azt, hogy cégünk nagyobb kölcsönt akar felvenni, felajánlott, hogy havi háromszázalékos kamat

mellett rendelkezésünkre bocsát háromszáz ezer lejt. Mi az ajánlatot elfogadtuk, bankó-váltót adtunk a kölcsönvett összegről, viszont tőle nyilatkozatot kaptunk, hogy a kölcsön hat hónapra szól, lejárat előtt egy hónappal felmondandó, ellenkező esetben további hat hónapra is érvényes. Sejtelmünk sem volt arról, hogy a pénz Danilescu kasszájából származik, annál kevésbé, mert Danilescut nem is ismertük.

Ugyanígy vázolta a kölcsönügylet történetét egy másik kereskedő is, akinek viszont Havas Lázár bocsátott rendelkezésére száz ezer lejt, váltó ellenében hat hónapi lejáratra.

Az a tény, hogy a közvetítők minden megszorító feltétel nélkül hat hónapra bocsátották a kereskedők részére a kölcsönösszeget, azt bizonyítja, hogy Danilescu teljes biztonságban érezte magát, ami viszont igazolni látszik a rendőrségnek azt a feltevését, hogy Danilescunak az adóhivatalban büntársai voltak, akiknek segítségével remélte, hogy hat hónapig is sikerülni fog palástolni a bűnét.

A közvetítők semmiről sem értesítették a kereskedőket

A kölcsönösszeget igénybe vett kereskedők egyöntetűen azt is elmondták, hogy nekik még akkor sem volt sejtelmük a pénz eredetéről, amikor Danilescu már öngyilkosságot kísérelt meg. Ugyanis sem Havas, sem Lusztig letartóztatásuk pillanatáig nem is igyekeztek azon, hogy a pénz visszazserezhető és semmiről sem értesítették a kereskedőket.

Ilyenformán tegnap délután is nem tudták mire vélni a rendőrség idézését és csak a rendőrségen közölték velük a pénz eredetét, valamint azt is, hogy estig tartoznak a kölcsönvett összeget hiánytalanul beszovaltatni. A felszólításnak valamennyi kereskedő eleget tett, a pénzt felhozták a prefektúrára, ahol kiadták részükre a váltót és valamennyiüket hazabocsátották. A kereskedőktől elkobzott pénzt a mai nap folyamán már át is szállították az adóhivatalba.

Perelni akarnak a kamatokért

Az ominózus kölcsönügyletnek még igen érdekes jogi következményei lesznek. A kereskedők egy része ugyanis azon az állásponton van, tekintettel arra, hogy az ügynökök jogtalanul szerzett állami pénzzel manipuláltak, igényük van a már kifizetett kamat visszatérítésére. A kereskedők egy része ugyanis április elsején már kifizette az egyhónapi

„Recta” optikai intézet és fényképészeti szaküzlet Timisoara I., Strada Vasile Alexandrii No. 5. Fényképezésnek árendemény!

kamatot a közvetítőknél, akik a kamaton minden valószínűség szerint osztottak Danilescuval. Tekintettel arra, hogy Danilescu vagyonát büntügyi per alá vették, felmerült az a kérdés, hogy az állam kielégítése után a kölcsönmanipulációból fennmar-

adó összeggel mi történjék?

A kereskedők egyrésze azt vitatja, hogy a kamatot ők illeti meg. Az érdekes probléma egyébként valószínűleg még sokat fogja foglalkoztatni a kolozsvári jogásztársadalmat.

Olaszország moratóriumot adott a romániai kereskedők adósságainak kifizetésére

A megegyezés feltételei

(Cluj-Kolozsvár, április 16. Az Uj Kelet tudósítójától.) Pár nappal ezelőtt röviden megírta az Uj Kelet, hogy hosszas tárgyalások után Penescu Kertch és Jean Luca Niculescu, a romániai kereskedők megbízottai megegyezésre jutottak az olasz hitelezőkkel és ezzel véget vetettek annak a fonák helyzetnek, amelyből nemrég olyan kínos incidens támadt a királyi pár római látogatása körül. Az egyezmény alapelveiben azonos a francia és angol hitelezőkkel kötött megállapodások feltételeivel.

Érdekesnek találjuk az adósságok rendezésének főbb pontjait ismertetni, melyek a következők: 1. Az egyezmény vonatkozik mindazon állami és magánadósságokra, melyeket francia frankban csináltak 1918 november 11. és 1922 január elseje között a román kereskedők az olasz, vagy Olaszországban lakó hitelezőknél. 2. Kiterjednek a megállapodások azokra

a nem romániai állampolgárságu kereskedőkre és iparosokra is,

akiknek törvényszékieleg bejegyzett cégeik vannak Romániában és ott üzik kereskedelmüket, vagy iparukat. 3. Abban az esetben, ha az e megállapodás által érintett hitelezők készpénzhiteleket folyósítottak, mégpedig a lírának a lejjelel szembeni értékétől eltérő valutában, azokra is vonatkozik ez az egyezmény, de garanciákra nem tarthatnak igényt. 4. Ami pedig az 1918 november 11-ike előtt keletkezett adósságokat illeti, az ezekre vonatkozó tárgyalások a jelen egyezmény ratifikálása után legkésőbb hat hónapon belül megkezdődnek, hogy ezeket az adósságokat hasonlóképpen lehessen szabályozni.

Az adósságok megfizetésére moratóriumot adtak az olaszok

az egyezményben megállapított feltételek mellett

A párisi utca választások előtt

Plakátverseny a pártok között. Kiknek nincsen választójoguk. Poincaré képe mint üzleti reklám

(Páris, április 16. Az Uj Kelet tudósítójától.) A francia lapok napok óta az olasz választás eredményével töltik meg hasábjait, de csak azért, hogy az olasz választási eseményekből következtetéseket vonhassanak a küszöbön levő francia választásokra. Valamennyi pártnak a lapja élénk választási propagandát fejt ki, az „Action Française” a rojalisták lapja minden egyes cikkét Philippe Daudet halálával kezdi, hogy tekervényes elmefuttatáson keresztül végül is a választási propagandához lyukadjon ki. A „Quotidien” Painleve lapja sorozatos leleplezéseket közöl, az „Oeuvre”, a „Humanité”, sőt még a csendes „Journal de Debats” is választási politikát csinál, csak a kormány lapjai, élükön a „Temps”-mal hallgatnak mélysegesen, sokat tudóan.

(A ravasz Poincaré)

Nyílt titok az, hogy az ellenzék nagyon kellemetlenül lepte meg Poincaré néhány hét előtti bukása, de különösen az új kabinet alakítása. Már akkor is, amikor csak Poincaré bukásáról tudtak, az ellenzék diadala és kárörme mögött ott lehetett érezni a titkos aggodalmat: vajjon mit akar most Poincaré? A bukás készületlenül és szervezetlenül találta az ellenzék, amelynek vezetői titokban félelemmel gondoltak arra az eshetőségre, hogy a mai körülmények között át kell venniük a kormányt.

Hamar kiderült, hogy a bukás is csak egyik ügyes sakkhúzása volt Poincarénak, amit nyomban követett a veszélyesebb és ravaszabb második húzás, az új kormány koalíciós alapon való összeállítása. A második sakkhúzás valóban kényes helyzetbe juttatta az ellenzék. Nehéz ma már obstru-

A külföldi adósságok rendezésére létesített bukaresti hivatal fogja megállapítani, hogy az erre vonatkozó román törvény értelmében milyen adósságokra vonatkozik ez az egyezmény. A felek között esetleg felmerülő vitás esetekben választott bíróság fog dönteni, amelybe egy a hitelező, mint az adós egy-egy tagot delegál. Ha ezek nem bírnak megegyezésre jutni, valamint abban sem tudnak megállapodni, hogy tizenöt napos határidőn belül új választott bíróságot küldjenek ki, akkor a választott bíróságot a nemzetközi kereskedelmi kamara fogja delegálni.

Azok a romániai kereskedők, akik részesülni akarnak ennek az egyezménynek a kedvezményeiben, a megállapodás ratifikálásától számított két hónapon belül terjesszék fel írásbeli kérvényüket a bukaresti „Oficiul de platii particulare in moneda straina”-hoz) a külföldi valutákban történő magánfizetések hivatalához). A kérvényhez, amelyet

a fizetési határidő lejártá előtt két hónappal

is be lehet küldeni, csatolni kell a hitelezők érdekében felajánlott garanciákat is. Azokat, akik ezt elmulasztják, úgy fogják tekinteni, mintha lemondottak volna az egyezményben biztosított kedvezményekről. Az egyezményt Románia minisztertanácsa jegyzőkönyvvel fogja két hónapon belül ratifikálni. Ugyanakkor törvényt fognak hozni, amely kimondja, hogy a romániai adóssok elleni végrehajtásoknál a francia hitelezőket előnyben részesítik azokkal a hitelezőkkel szemben, akikkel még nem jött létre közös megállapodás. A román kormány kötelezte magát, hogy minden bélyegilleték és adó alól mentesíti úgy a jelenben, mint a jövőben mindazokat a letéteket, amelyeket garanciaképpen deponálnak.

zetnek. Az élelmes hirdetési vállalatok mindenüvé új hirdetési táblákat akasztanak és szegeznek ki, a régi táblákat pedig deszkalapokkal toldják-feldják, hogy kellő tere lehessen a plakátversenynek.

(Plakátötletek)

A különböző plakátok között határozottan igen sokban van eredeti és érdekes ötlet. A Jaune République például foglalkozási ágak szerint külön plakátokon fordul a választókhöz. Külön gyűlést hirdet a tisztviselőknél, a kereskedőknél, a munkásoknál és így tovább. A kommunisták lehetőleg kerülnek a szöveget és inkább képekkel operálnak. Például: egy francia katona szuronyt szegezve kényeszerit egy német munkást, hogy az vért izzadva ássa meg saját sírját. A katona háta mögött nyugodt arckifejezéssel, összetört karokkal áll egy francia munkás, akihez a német csak ennyit szól: vigyázz, utánam te következel.

(Kiknek nincsen szavazati joguk)

Igen érdekes a feministák propaganda-akciója is. Kommentár nélkül leközlik annak az öt kategóriának a képét, amelyek ki vannak zárva a szavazati jogból. Sorrendben jönnek a képek egymásután: *fejezők, gyilkosok, tolvajok, örültek és nők*. A rojalista-párt ríktó lármában éli ki magát az utcán, de tagjai számára csak zárt ajtók mögött tart üléseket. Főleg tizenhat, tizennyolc évesek a párt tagjai. A rojalizmus Franciaországban szinte olyan betegsége a kamaszkornak, mint másvalahol a versírás, olyan betegség, amely korhoz van kötve és mindenkinek át kell esni rajta. Természetesen fiatalos temperamentumuk erősen kiütözik minden nyilvános megnyilatkozásukban. Este tizenegy óra körül szokták tartani a felvonulásokat, hosszú sorban, botjaikkal összetegzőkódva vonulnak fel a Boulevard St. Michelen és taktusra kiáltják: Vive Daudet! Vive Daudet! Majd felhangzik az első: Vive le Roi! Erre a rendőrség beavatkozik, mire a tüntetés békésen véget ér, tettelegességre sohasem kerül sor.

De nem azért francia a francia, hogy a választási harcokat ki ne használja üzleti reklám céljaira is. A tömegek általános izgatottságát arra használja fel, hogy a közönséget könnyebben megállásra kényszerítse az utcán. Tegnap például hatalmas embertömeg verődött össze a Place de la Bastille-on, valamint bámultak. Már messziről látni lehetett, hogy Poincaré óriási képét bámulják az emberek. Az óriási képen Poincaré revolvért szegez a homlokának és így szól: föbelvőm magam, ha nem mehetek ma este a Grand Cirque-be. Ennek a plakátnak már is nagyobb sikere lett, mint az összes választási propagandaplakátoknak, mert a Grand Cirque estéről-estére zsúfolva van.

Fischer Ernő

Otto Bendekovits wieni

előkelő marhabizományos cég

képviseletében

a Polgári Takarékpénztár Rt.

cluji pénzügyintézet felajánlja szolgálatait marhakereskedőknek. Exportálható marhák bevásárlására és vámolására kortalanul nyújt előleget.

RÓTH cipész

CLUJ,
Str. St. O. Iosif

volt
Szép-
utoa

EGÉSZ LAKBERENDEZÉSEKET, REGISÉGEKET ÉS ZONGORÁKAT, ÉKSZEREKET VESZEK, ELADOK ★ STERNBERG J. ★ ORADEA-MARE PIAȚA UNIRII

Modern ruhafestés és tisztítás Czinknél, Cluj

AS Uj Kelet
napil
megkezdtek
Feletős sze
AZ Uj Kelet
jelöl
előfizetési
felérv

Tjából be

A belügy

(Cluj-K
tőjától.) M
mult év
amelynek
lali lakos
nyát fény
félszerélni.
az igazolvá

Az els
megnehezi
ség nem v
kiállításá
szükséges
lentő hiva
járult, ho
utót osztó
a hivatal
tak végezt
hivatal elő
rott a hiva
hatta igazó
törődött so
zónség tud
séges egy
séges, me
nyilvántart

A szem
ilyen körül
amikor a
kezés alapj
további kiá

Ez a
meglepetés
hogy a fel
könnyítését
után. A fel
különböző
kiállítás me

A külö
a belügym
rendelete, a
rendőrprefe
ványok tov
meg.

Kolozsv
közönséggel
szólványok
Az új utca
közönség
igazolványá
akkori főnö
zónségen kö
is neki. M
váltotta fel
amennyire
zetén. Filer
válthatta be
bejelentőhiv
váltották fe
nusan men
mai napig.

Ma déle
umból távir
képes szemé
kiállítását
igazolványok
nem tartalm
A bejelent
érkezése utá
előtt tíz óra
utána a rend
belügyminisz
vonatkozólag
beszűntetésre
felvilágosítás

A

HIREK

— A holland királynő látogatása a nagy amszterdami zsinagógában. Amszterdamból jelentik: A város zsidó lakosságának nagy ünnepe és hódolatnyilvánítása közepette, április másodikán Wilhelmina királynő, hercegi férje és Juliana főhercegnő leányával meglátogatta a zsidónegyedben lévő ugynevezett nagy zsinagógát, amelyet 1671-ben építettek. 1921-ben a templom kétszázötven éves fennállásának évfordulója alkalmából a királynő már egyszer látogatást tett a templomban, ahol ebből az alkalomból a királynő és családja számára külön imahelyet építettek az aralkodóház cimerével díszítve. A díszítés alatt és körül a királyi család jelenlétekor Onderwyzer főrabbi és E. B. Asscher a hitközség elnöke ünnepi beszédet tartottak, amelyben kiemelték a németalföldi királyi ház igazságos, szabadságszerető és toleráns szellemét. Az első látogatás megörökítésére márványtáblát helyeztek el a templomban, amelyet most lelepleztek.

Többel beszüntették a személyazonossági igazolványok kiállítását

A belügyminisztérium távirati rendelete alapján függesztették fel a kiállítását (Cluj-Kolozsvár, ápr. 16. Az Uj Kelet tudósítójától.) Mint ismeretes, a belügyminisztérium a múlt év novemberében rendeletet adott ki, amelynek értelmében minden tizenhat éven felüli lakos köteles személyazonossági igazolványát fényképes személyazonossági igazolvánnyal felcserélni. A rendelet értelmében Kolozsváron az igazolvány kiadása január 10-én vette kezdetét.

Az első napokon az igazolvány kiállítását megnehezítette az a körülmény, hogy a közönség nem volt tisztában, hogy az új igazolvány kiállításához milyen iratokra van szükség és a szükséges okmányok nélkül jelent meg a bejelentő hivatalban. A nehézségekhez az is hozzájárult, hogy az utcaszerinti beosztásnál több utat osztottak be egy napra, mint amennyit a hivatal rendelkezésére álló tisztviselői el tudtak végezni. A közönség napokig ácsorgott a hivatal előszobájában, míg nagynehezen bejuttott a hivatali főnök elé és végre kézhez kaphatta igazolványát. A közönség már-már belebőrdött sorsába, mikor újabb rendelettel a közönség tudomására hozták, hogy az eddig szükséges egy fénykép helyett ezután kettő szükséges, melyek közül az egyik a rendőrségi nyilvántartás részére lesz felhasználva.

A személyazonossági igazolványok kiállítása ilyen körülmények között január 26-ig tartott, amikor a belügyminisztérium távirati rendelkezés alapján felfüggesztette az igazolványok további kiállítását.

Ez a rendelkezés a rendőrségen is nagy meglepetést keltett, senkisémet volt tisztában, hogy a felfüggesztés az igazolványmegszerzés könnyítését, vagy megnehezítését vonja maga után. A felfüggesztés után a közönség körében különböző hírek terjedtek el az igazolványkiállítás megnehezítéséről.

A különböző kombinációkat megdöntötte a belügyminisztérium február hóban kelt rendelete, amely elrendeli, hogy a kolozsvári rendőrprefektúra a személyazonossági igazolványok további kiállítását haladéktalanul kezdje meg.

Kolozsváron falragaszok útján közölték a közönséggel az új utcabeszűtést és hogy az igazolványok kiállítása március 5-én kezdetét veszi. Az új utcabeszűtás jónak mutatkozott, mert a közönség kevés várakozás után hozzájutott igazolványához. Mihnea Pál a bejelentőhivatal akkori főnöke mindent elkövetett, hogy a közönségen könnyítsen és ez nagyrészt sikerült is neki. Mihnea Pált Fileriu rendőrkapitány váltotta fel, aki szintén arra törekedett, hogy amennyire lehet, könnyítsen a közönség helyzetén. Fileriu kapitány jóakarát csak részben válthatta be, mert a hivatalcsere alkalmával a bejelentőhivatal személyzetét részben újjal váltották fel. Ennek dacára mégis elég humánusan ment az igazolvány kiállítása egész a mai napig.

Ma délelőtt 10 órakor a belügyminisztériumból távirati rendelet érkezett, amely a fényképes személyazonossági igazolványok további kiállítását ismét felfüggeszti. A rendelet az igazolványok további sorsáról semmi utasítást nem tartalmazott.

A bejelentőhivatal főnöke a rendelet megérkezése után az igazolványok kiadását ma délelőtt tíz órakor beszüntette. A rendelet vétele után a rendőrségről táviratot menesztettek a belügyminiszterhez, melyben az igazolványokra vonatkozólag bővebb utasítást kérnek. Az újabb beszüntetésre nézve a rendőrségen senkisémet tud felvilágosítást adni.

— A holland királynő látogatása a nagy amszterdami zsinagógában. Amszterdamból jelentik: A város zsidó lakosságának nagy ünnepe és hódolatnyilvánítása közepette, április másodikán Wilhelmina királynő, hercegi férje és Juliana főhercegnő leányával meglátogatta a zsidónegyedben lévő ugynevezett nagy zsinagógát, amelyet 1671-ben építettek. 1921-ben a templom kétszázötven éves fennállásának évfordulója alkalmából a királynő már egyszer látogatást tett a templomban, ahol ebből az alkalomból a királynő és családja számára külön imahelyet építettek az aralkodóház cimerével díszítve. A díszítés alatt és körül a királyi család jelenlétekor Onderwyzer főrabbi és E. B. Asscher a hitközség elnöke ünnepi beszédet tartottak, amelyben kiemelték a németalföldi királyi ház igazságos, szabadságszerető és toleráns szellemét. Az első látogatás megörökítésére márványtáblát helyeztek el a templomban, amelyet most lelepleztek.

— Elfogatóparancs egy pesti igazgató ellen. Budapestről jelentik: A tőzdei exota-forgalomban nemrégiben felbukkant hirtelen a Concordia szénbánya részvénytársaság papírja. A vállalatnak egyik ügyvezető igazgatója Klein Elemér ellen néhány nap óta sikkasztás miatt több feljelentés érkezett a budapesti főkapitányságra. Klein Elemér kihallgatásakor hivatkozott arra, hogy Bécsben a Kóla bankháznál nagybti követelése van és így módjában áll a budapesti cégek tartozását osztrák koronánál kifizettetni. A Weisz és Kertész-cég 270 millió koronát adott át az igazgatónak, Büchler Ernő cég 115 milliót és Boros Ferenc is egy nagyobb összeget. A panaszosok irtak a Kóla bankháznak, ahonnan azt a feleletet kapták, hogy sem Klein Elemérnek, sem a Concordia részvénytársaságnak követelése nincsen, sőt tartozásuk van a Kóla banknál. A feljelentések alapján Klein Elemér ellen elfogatóparancsot adtak ki.

— A romániai élők csehszlovák állampolgárok járadékainak átvétele. Prágából jelentik: Több oldalról panasz merült fel amiatt, hogy Csehszlovákia nem ismerte el kültőlön lakó csehszlovák állampolgárok letétbe helyezett járadékait. A csehszlovák pénzügyminiszter most erről azt a felvilágosítást adja, hogy a békeszerződésben foglalt területiális elv alapján Csehszlovákia köteles az összes területén lévő járadékokat átvenni, tekintet nélkül arra, hogy milyen állampolgárok tulajdonai. A jóvátételi bizottság csak később ismerte el bizonyos feltételek mellett az utódállamoknak azt a jogát, hogy az osztrák, illetőleg magyar blokkhoz tartozó és saját állampolgárainak tulajdonában lévő járadékokat saját blokkjuk számára követelhesse. Ezeket a feltételeket azonban nem szabad tágan értelmezni. A pénzügyi igazgatásnak tekintetbe kell vennie, hogy csak azokat a járadékokat követelheti a maga számára, amelyekre nézve az 1922-ik évi július 10-én kelt törvény (250. sz.) rendelkezései fennállanak.

— Dr. Stanca Constantín — egyetemi magántanár. Dr. Stanca Constantín, a közismert kolozsvári szülész és nőgyógyász az elmúlt héten a bukaresti egyetem egyetemi magántanárá képesítette.

— Magánvasútkoncesszió a nagyvárad Andrényi-cégnek. Bukarestből jelentik: A közlekedési minisztérium magánvasúti igazgatósága többek között koncessziót adott az Andrényi Károly és Fiai nagyvárad vasnagykereskedő cégnek normál vasutvonal megépítésére és használatára. Az új vasutvonal, amely a gyár udvaráig vezet, a nagyvárad-váradvelecei városi vasútból ágazik el.

— Egy tizenhat éves leány agyonütötte anyja vadnázasztársát. A múlt év januárjában bozalmas dráma játszódott le a hunyadmegyei Danulesti községben, Breteanu Zsuzsa harmincéves özvegyasszony évek óta vadházasságban élt Cordea Nicolájjal. Cordea, aki a háborúban balkarjait elvesztette és így munkaképtelen volt, állandóan a korcsmába járt és berugott állapotban gyakran megverte feleségét és annak tizenhat éves mostoha leányát. A múlt év januárjában egy este berugott állapotban újra megverte feleségét és mikor a leányra is ráakart rohanni, a leány fejét ragadott és többször fejbasujtotta. Cordea azonnal meghalt. A lányt a falu csendőrsége letartóztatta. A dévai törvényszék nem látta beigazoltnak az önvédelmet és a leányt erős felindulásban elkövetett emberölésben bűnösnek mondta ki, de tekintve az enyhítő körülményeket, hat havi fogházra ítélték. Az ítélet felebbezés folytán a kolozsvári ítélőtábla elé került, ahol a ma megtartott tárgyaláson helybenhagyták a dévai törvényszék ítéletét.

— Sokmillió értékű könyvritkaságokat lopott egy magyar tudós. Budapestről jelentik: Holik Flóris dr. huszonhat éves okleveles tanár, akit kartársai Abel Jenő szellemi örökösének tekintettek, sokmillió értékű ösnyomatványú könyvet (inkomabulákat) lopott el a nyilvános könyvtárakból és antikvárusoknál értékesítette. Az ellopott könyvek között van Thuróczy krónikájának 1488-ból való brünni kiadása és Pigouchet híres imádságos könyve 1488-ból, amelyet kétezer svájci frankért vettek meg. A lakásán ötven régi könyvet találtak. A nyomor miatt bűnös utra tért fiatal tudós, amikor leleplezték, felvágta az ereit, de idejekorán megmentették a haláltól. Letartóztatták.

— Elkészült a vádirat Szabó Vincéné ügyében. A tömegmérgezéssel vádolt Szabó Vincéné ügyében a mai nap elkészült a vádirat. A Bukarestbe küldött hullarészek vegyvizsgálatáról tegnap délután érkezett meg a kolozsvári ügyészségre az eredmény. A vizsgálat szerint kiderítették, hogy a hullarészeken ciankáli-sót fedeztek fel és így megállapítást nyert, hogy Balázs Mihály gyilkosság áldozata. A többi gyanús halálesetknél az exhumálást egyelőre nem tartották meg, mert valószínűleg a bizonyítékok súlya alatt Szabó Vincéné beismerő vallomást fog tenni. Ha esetleg még szükség lesz újabb bizonyítékokra, úgy az exhumálás is meg fog történni. A közel napokban meg lesz a törvényszéki tárgyalás is és végre teljes világosság derül a Szabó né multjára.

— Ujszerű hirdetések az Uj Kelet husvéti számában. Kedves meglepetést tartogatunk olvasóinknak és előfizetőinknek husvéti számunkban. A legelőkelőbb kolozsvári cégek ujszerű, kellemes és ötletes módon hirdetik áruikat, ezeket a reklámokat az Uj Kelet munkatársai írják, úgy hogy az olvasó nem hirdetések hanem élvezetes olvasmányt kap. A hirdetések megjelenése szenzációs lesz és a legnagyobb sikerre tart számot.

— Japán-amerikai konfliktus a bevándorlási törvény miatt. Washingtonból jelentik: A szenátusnak az a határozata, amely elutasítja a japánok bevándorlására vonatkozó amerikai-japán egyezményt, súlyos válságot idézett elő és emiatt diplomáciai szakítás várható. Az esetleges konfliktustól való félelmükben sokan szabadulni akarnak japán állampapírjaiktól, amelyekben jelentékeny eladások történnek. Politikai körökben azt hiszik, hogy amennyiben a szenátus is megszavazná a kongresszus által már elfogadott és a kvótát tetemesen csökkentő új bevándorlási törvényt, Coolidge elnök élni fog vétőjogával, mert elejét akarja venni a Japánnal való bonyodalmaknak.

— Csak a szociáldemokratáknak szabad megünnepelni május elsejét. Bukarestből jelentik: A mai minisztertanács hozzájárult a szociáldemokraták azon kéréséhez, hogy május 1-én népgyűléseket tarthassanak, azonban utcai tüntetések nem engedélyeztetnek. A kommunisták népgyűléseikhez a kormány nem járult hozzá.

Öltönyök Raglánok Ulsterek

és a tavaszi divat összes ujdonságai

Szántó & Komlós

férfi-, fiu- és gyermekruhatelepei

CLUJ

P. Unirii 14

ARAD Színházépület SATU-MARE Színházzal szemben

A „Hercules“-Tápsör páratlan minőségű Czell-Sörgyár Cluj-Kolozsvár

MARE UNIRIU

871
422
598

KÖZGAZDASÁG

A jogi személyek elismerése. Annak idején gyakran foglalkoztunk a törvénnyel, amely a szervezetek jogi személyiségének elismeréséről intézkedik. Az új törvény értelmében Temesváron három kereskedelmi szervezet: a fások, a textíleszek és a szeszkereskedők kérték a jogi személyiség kimondását. Az elismerés iránti kérelmet azonban azzal utasították vissza, hogy a kérelmező egyesületek tagjai sorában nemcsak temesvári, hanem környékbeli kereskedők is helyet foglalnak, a törvény pedig kizárja, hogy más városbeliek tagjai lehessenek a jogi személyként elismert egyesületeknek. Minthogy ez a precedens a legtöbb egyesület működését valósággal felborítaná, a három egyesület újra beadta elismerés iránti kérvényüket azzal az újabb indokolással, hogy a Trancu Jasi törvényének rendelkezései ezt a megszorítást nem ismerik, másrészt az államnak nem lehet érdeke, hogy az eddig jól működő egyesületi élet felboruljon. Az egyesületek elhatározták, hogy kérvényük újból való megtagadása esetén a rendelet megváltoztatása céljából országos akciót indítanak.

A mai valutapiac

A lej a ma reggeli zürichi nyitáskor ismét 300-ra emelkedett. Egyidejűleg azonban javult a francia frank is és ez maga után vonta a devizapiac szilárdulását. Jó üzleti forgalom mellett az árak a következőképpen alakultak: Osztrák korona 364—367, magyar korona 400—410, cseh korona 570—575, svájci frank 34:10—34:25, francia frank 12:10—12:25, dollár 193:5—194, font sterling 840—845, olasz lira 8:60—8:75, dinár 2:30—2:35.

Valutapiac április 16-án:

Bukarest. Devizák: Páris 1215, Berlin —, London 842, Newyork 193, Róma 880, Zürich 34:00, Bécs 27, Prága 582, Budapest 22, Varsó 20.

Bukarest. Valuták: Napoleon 730, márk —, leva 125, török lira 100, font sterling 825, francia frank 1140, svájci frank 33:25, olasz lira 835, drachma 320, dinár 235, dollár 192, lengyel marka 20, osztr. korona 27, magyar korona 25, cseh korona 560.

Zürich. Nyitás—Zárlat: Berlin 130—130, Amsterdam 210—210^{7/8}, Newyork 568:25—568:25, London 2470—2471, Páris 35:20—35:35, Milano 2527:5—2527:75, Prága 1682:5—1682:5, Budapest 75—75, Belgrád 705—705, **Bukarest 300—300**, Varsó —, Bécs 80:25—80:25.

Nem bocsátanak ki fedezetlen új bankjegyet. Bukarestből jelentik: Az „Argus” munkatársa kérdést intézett Oromoluhoz, a Banca Nationala kormányzójához, mi igaz azokból a több lapban megjelent hírekből, hogy a petróleumjárlékok eladása nem egyéb, mint a Banca Nationala leplezett kölcsöne. A hírek szerint ugyanis a bank egymilliárd lej értékű új bankjegyet készült kibocsátani a petróleumjárlék fejében. A kormányzó kijelentette, hogy a Banca Nationala ebben az ügyben voltaképpen passzív szerepet játszott és egyetlen lépése az volt, hogy a petróleumjárlékok elárverezése alkalmával kitűzött fizetési határidő ügyében tanácsot adott a kormánynak. Új bankjegykibocsátásáról szó sincs és amíg ő áll a Banca Nationala élén, fedezet nélkül egy lej sem fog kibocsátatni. Arra a kérdésre, hogy a bank privilégiumának meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatnak mi a sorsa, Oromolu kijelentette, hogy a törvényjavaslat benyújtási határidejét technikai okokból elhalasztották.

A közvetlen forgalom Magyarországgal. Megemlékeztünk arról a megállapodásról, amit a CFR. kötött a magyar államvasutak megbízottaival. A megállapodás szerint több romániai állomáson jegyet adnak ki Budapestig, illetve néhány más nagyobb magyarországi állomásra. Ez az intézkedés nagy megkönnyítést jelent a határközi forgalomban és azt jelenti, hogy közvetlen vonatok vizik az utasokat a határra, ami különben a Magyarország és Csehszlovákia közötti forgalomban már egy év óta gyakorlatban van. A megállapodás értelmében már április elsején kellett volna az új rendelkezésnek életbe lépnie, de az időköz-

ben elhalasztották. A CFR. vezérigazgatóságának egy tegnap kiadott intézkedése szerint az újítás április huszadikán lép életbe.

A talpa-árlejítés eredménye. Megirtuk, hogy a CFR. vezérigazgatósága két régebbi talpa-árlejítés megemlékezése után új pályázatot irt ki, amelyben az árlejítést április 14-én tartották meg. Az árak ezuttal is ugyanazok voltak, mint az előzőknél, darabonként 82—90 lej egységárban.

A kolozsvári mintavásár plakátjai. Megirtuk, hogy a kolozsvári mintavásárra a kereskedelmi és iparkamara több versenydíjjal jutalmazandó plakátot pályázatot irt ki. A pályázatra tizenhét tervezet érkezett, melynek tulnyomó része valóban megfelel bármely nagyvárosi pályázat igényeinek. A kamara kis ülésében kiállított képeknek sok látogatója van és a hozzáértők közül mindenki meg van győződve róla, hogy a választás az első díj kiosztása között nehéz lesz. A pályázók általában igyekeztek a képek kereskedelmi és ipari jellegén túl igazi művészi feltöltést érvényesíteni. A díjak kiosztása körüli döntés a napokban fog megtörténni.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Timisoarai Ez történt. 1. Pályázatai közül néhányat már le is közöltünk. 2. A kért lappeldányok elküldésére intézkedtünk a kiadóhivatalnál, amely szíves türelmét kéri, mert a kikeresése időbe kerül. 3. Hetilapunk, mint eddig is láthatta, minden értékes zsidó írást közöl. A zsidó filozófiáról meg is jelent már egy érdekes tanulmány, legközelebbi — ünneputáni — számunkban szintén jönni fog ilyen természetű cikk. A középkori zsidó viláfilozófiáról szóló értekezését küldje be s ha megfelel, szívesen sorát ejtjük.

F. Anton, Valeabou. 1. Levélben közöljük azt a címet, ahol a többi kérdéseire is választ fog kapni. 2. A kiadóhivatal pótlólag megküldi a hiányzó számot, amely valószínűleg a vonaton kalldott el. 3. Szíveskedjék részletesebben megírni, hogy milyen héber könyveket óhajt a könyvosztálytól megrendelni.

R. Sándor, Valea lui Mihai. 1. A héber verseskötetet köszönjük, de sajnós, nem igen akad benne lefordításra érdemes költemény. A prózai részeknek talán inkább hasznát tudjuk venni alkalmilag. 2. Tudósításait mielőbb várjuk. 3. Magunk is jól tudjuk, hogy az annyira népszerűvé lett Hetilapból még sok minden hiányzik, ami olvasóinkat, különösen az ifjúságot érdekli, de szűk tizenhatoldalon, sajnos, nem nyújthatjuk, amit nyújtani szeretnénk. Legkisebb probléma e tekintetben a rejtvények közlése, mely rövidesen meg is fog kezdődni. 4. „Ez történt”-jei tulságosan közismertek. Próbálkozzék másokkal. Biztosan tud jobbakat is belküldeni.

S. M. Ezt a versét nem tartjuk a legsikerültebbnek. Szívesen vesszük, ha jól megrostált írásaival felkeres bennünket. Mi csak a tehetséget nézzük és nem a protekciót, ha bírálatra béküldenek hozzánk szépirodalmi, vagy tudományos munkát.

P. Ilona, Sighetul-Marmatie. Erec Jiszraelben chalucként dolgozó fiának leveleit nagyon érdekesnek találjuk és szívesen közölni is fogunk belőlük néhányat. Nagyon örülnénk, ha néhány legutóbbi levelet is kapnánk, hogy teljes képet adhassunk az ősi föld újjászületésén dolgozó erdélyi zsidó fiuk új életéről.

NYILTTÉR

E rovatban közölte a szerkesztőség nem felelős

Nyilatkozat

A „Keleti Ujság” szerdai számában a Danilescu-féle ügyben nevem is megemlítetvén, kijelentem, hogy a Danilescu-féle ügygel semmi-féle kapcsolatban nem állok, a „Keleti Ujság” híradata rosszakaratu valótlan értesülés.

Cluj, 1924. április 16.

Victor Elian

DACIA építési anyagok raktára megnyit!

Raktár és iroda Cluj, Str. Moldovici (v. Varga-u.) 4. Telefon 5. Ajánl szolid napi árakon megrendelésre házhoz szállítva: Portlandcementet, meszet, gipszet, gipsztáblát, különböző cserepet, fedellemezt és mindennemű építési anyagot.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA

Csütörtök: Mihályiné két leánya. A. bérlet.
Péntek nincs előadás.
Szombat: Denevér. Operette-repriz új szereposztással.
Premiére-bérlet.
Vasárnap d. e. 11 órákor: Uferini. Mérsékelt árakkal.

MOZGÓK MŰSORA

Csütörtök, április 17.

Select-Mozgó: A legnagyobb aktualitás! A sarajevói kettős gyilkosság. Ferdinand osztrák trónörökös és Erzsébet főhercegnő tragikus halála. Nagyszabású dráma a császári udvar intimitásából, melyek a világháborút okozták. Az összes titokzatos ütközéspontok történelmi megvilágításban. A gyilkosság minden mozzanatának hű rekonstrukciója.

Uránia-Mozgó: Aranyfilm az Atlantióceán-övezetből! A sejk. Monumentális romantikus dráma 8 felvonásban. Főszerepben a legjobb mozgyűttes: Agnes Ayres és Rodolpho Valentino. A film Smaragdban, az európaiak nagy temetőjében játszik.

Apollo-Mozgó: Harry Piel! A fejnélküli lovas II. rész. (A halál csapdája.) A legnagyobb Harry Piel-film 3 részben és 28 felvonásban. A filmkirálynak legvakmerőbb és utólréhetetlen mutatványai. Óriási szenzáció! Filmünnepe az Apollo közönsége számára.

Zsák ~ Ponyva

Vétel!

Eladás

Kölcsönintézet, javítóműhely

Albala Izsó Timisoara

11, Piata Traian 2. szám. Sürgőnycim: Albala Timisoara-Pafetina
Interurbán telefon 60

Ha művészi kíváncsi!

butort, zongorát

akar venni, ne Marosvásárhelyre és otti a szajnája az utat meg a

SZÉKELY ÉS RÉTI

ERDÉLYRÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV.-TÁRS. butortermék sztalosok furniárszükségleteiket legolcsóbban itt szereshetik be

Telefon- sz. 81.

LÁDAGYÁR

Főközpont Egeres

Mindennemű ládákat és fadóbozókat összeszerelt és szedett részében megrendelésre azonnal készit és szállit a legolcsóbb napi áron

Sajovics és Lebovits fakeskedés és ládagyár Cluj, Strada Cernanji (veit Kajántól-ig) 1. szám

MARX

email-, padló-, kocsi-, copal-, kertibutor- és kalplakkok minden színben

NÜRNBERGI V. P.

korong-, mintázó-, fényező-, marok-, vonalzó-, enyvező- és íröccetek

Valamint firniss, zinckweiss, vegyi- és földfestékek elsőrangú minőségben érkeztek.

Áruink jó minőségéért szavatolunk

RADOS & CO. CLUJ

festéknagykereskedése, Calea R. Ferdinand 21.
Telefon 692

VÁSÁROLJON A TERMELŐNÉL!

EREDETI GYÁRI ÁRAK!

GYAPJUIPAR R.-T.

SAJÁT GYÁRTMÁNYU GYAPJUSZÖVETEK.

CLUJ, CALEA VICTORIEI 24.

AUSORA
érlet.

szereposztással
rsékeit árakkal

RA

aktualitás! A
d osztrák trón-
s halála. Nagy-
mitásaiból, me-
szes titokzaso-
sban. A gyil-
konstruálása.

Atlantide-soro-
tikus dráma 8
moziegyüttes:

A film Sa-
ben játszik.

fejnelküli lo-
nagyobb Harry
ban. A filmki-
etlen mutatva

Apolló közön-

yva

Eladás

oara

Timisoara-Fabina

gorát

és ismét meg

butortermék
szerezhető be

R Főiskolai
Egeres

eg ezert és az
al készit és

és lággyar

X

lakkok

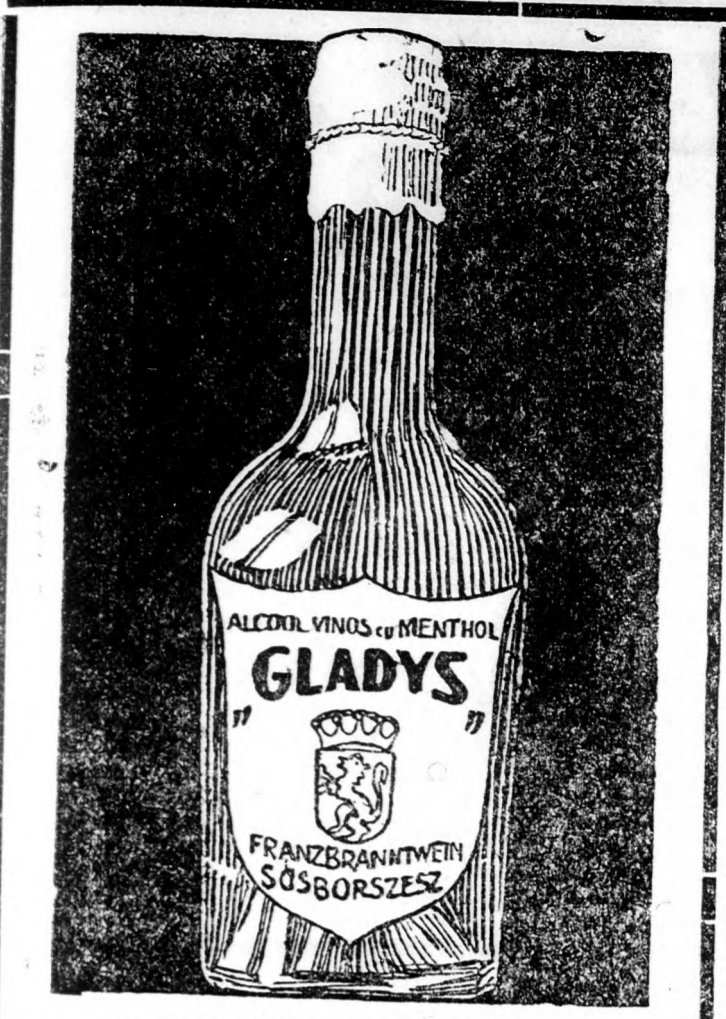
P.

enyvező-

eiss,
rangu

LUJ

linan 21.

„Gladys” sősborszesz üdit,
„Gladys” sősborszesz erősít,
„Gladys” sősborszesz fájdalmat csillapít

Gyártja Herczeg Géza vegyé-
szeti gyára Cluj

Rapid 4 és
6 csapos
sörlefejtő
készülékek
Gloria és
korona
dugaszoló-
gépek,
valamint
az összes
alkatrészek

külön
kaphatók a

Banca
Industrială
și Comercială
Cluj,
Strada Regina
Maria 9.

Parafa- és koronadugót állandóan raktáron tart

Az előkelő világ cipőkrémje!

Villamostelepek

építését garancia mellett vállalja:

Zsigmond János

elektrotechnikai vállalata és mérnöki irodája

Cluj-Kolozsvár, Str. Vlahuța (volt Bólyai-u.)

Ujnan berendezett modern nagy gépjavitó-és
tekereselműhely. Szakszerű javítások és átte-
keresések. Gyenge áramú és magas feszültségű
berendezések. — Hálózatok tervezése és építése

Szörmeít
molykár
ellen meg-
védjük!

Értesítés!

Páris, Bécs, Berlin és lipcei bevásárlási utunkról hazaérkeztünk s módunkban
van a legutolsó tavaszi divat újdonságaival tisztelt vevőink rendelkezésére állani.

Iosif Izrael & Co. blănar — szücs Cluj-Kolozsvár, Calea Vic-
toriei (volt Kossuth Lajos-utca) 2. sz. alatt

KIVÁLÓ

HUSVÉTI SÖRÜNKET

FORGALOMBA HOZTUK

CZELL-SÖRGYÁR CLUJ-KOLOZSVÁR

Rador 699

Koetitzer Leder- und Wachstum-Werke A.-G. Koetitz

VÁSZON KÖNYVKÖTÉSZETRE

KALIKO, BUKRAM, CANVAS, CREPON, PANAMA, ECRUDA, SHIRTING, HOFTGAZE, GRADL ETC.

VÁSZON PODGYÁSZBÉLÉSNEK

Azonnal a bucaresti raktár-
ból szállít a főképviselet: **Ing. Herm. Zoldy București** Strada Edgard Quinet 3/1.
Telefonszám: 34-62

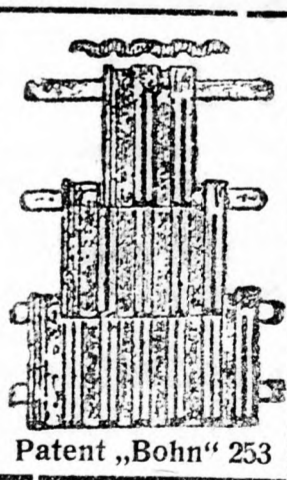
Holländer Miksa Temesvár, IV., I. C. Brătianu 4/a

Telefonszám 11-59

Bohn zombolyai eserepgyárak kizárólagos képvisellete

Bármely mennyiséget szállít!

Kérjen mintát és árajánlatot!

Figyelem!

Az építkezni szándékozó t. közönség figyelmét jelhívjuk arra a körül-
ményre, hogy „Patent Bohn 253” tetőcserepünk minő-
ségre a legjobb, kidolgozására nézve a legszebb
enemű készítmények egyike a világon.

Mintát és ajánlatot díjtalanul küldünk.

Képviseletet keresünk.

„Bohn” gőztéglaművek Jombolia

(Zombolya, Banat)

Modern üvegesiszolda és tükörárugyár

PÉCHY ÉS TÁRSA

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD),
STR. SAGUNA (KAPUCINUS-U.) 20

Készíti a legszebb tüköröket és butor-
üvegeket minden Ujrafoncsorozás
méretben és Ujrafoncsorozás
mennyiségben! Kérjen árajánlatot

KEPES ELEK orvosi kötszerész Oradea-Mare

Női és férfi övszerek nagy raktára

Sas-passage — Saját készítésű sérvkötők, haskötők és mulábak

